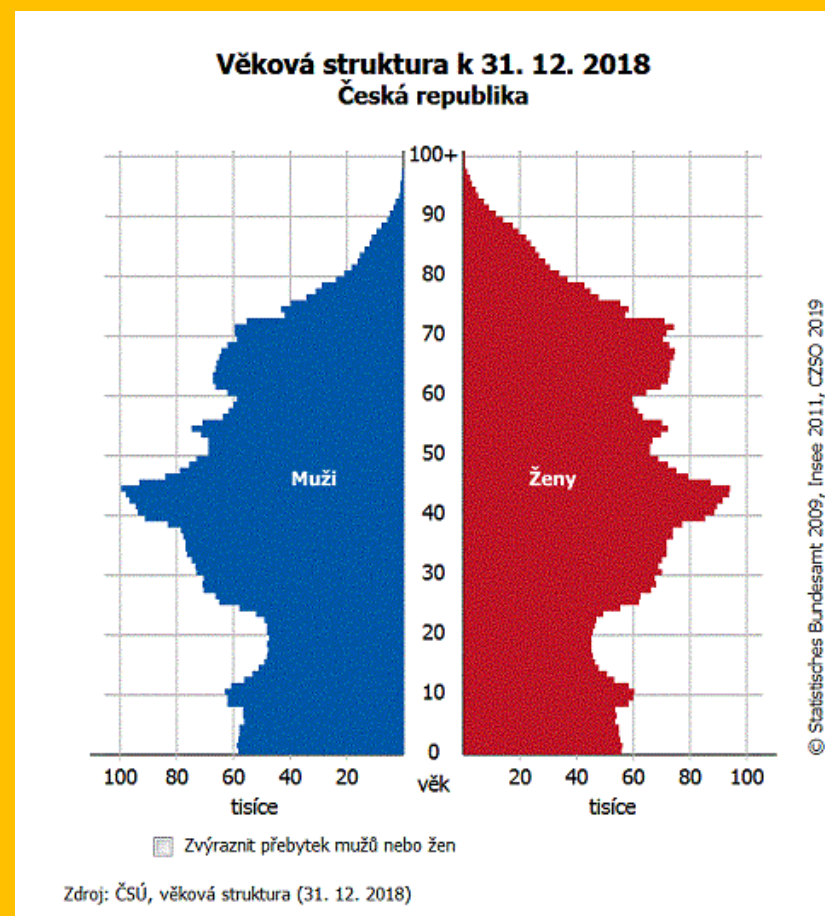

Struktura obyvatel – věková pyramida

3. cvičení

Mgr. Radomír Talafa,
318919@mail.muni.cz

Konzultační hodiny: dle domluvy email, MS
TEAMS

Feedback cvičení č. 2 – Struktura obyvatelstva

Co se povedlo? / Co zlepšit?

+ kvalita ve zpracování grafů, tabulek i dalších příloh

+ vyhledaná data

+ komentáře

- úvod popis obce

- bazické indexy

- závěr

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra geografie

Geografie obyvatelstva a sídel - cvičení

Cvičení 1: Zdroje dat na internetu

PdF:Ze0113 GOS
Podzim 2020

Vypracoval: Josef Novák, UČO: 123456
Vyučující: Mgr. Josefa Nováková

Zadáni cvičení: 12. 10. 2020
Vypracování cvičení: 16. 10. 2020

Struktura obyvatel podle věku

- **Dělení podle produktivity:**

1. dětská složka populace (věk 0–14 let)
2. reprodukční složka populace (věk 15–49 let; 15–49 = fertilní věk)
3. postreprodukční složka populace (věk 50 a více let)

- **Dělení podle ekonomické aktivity:**

1. předproduktivní věk – ekonomicky neaktivní obyvatelstvo (věk 0–14 let)
2. produktivní věk – ekonomicky aktivní obyvatelstvo (věk 15–64 let)
3. poproduktivní věk – ekonomicky neaktivní obyvatelstvo (věk 65+)

Důchodový věk

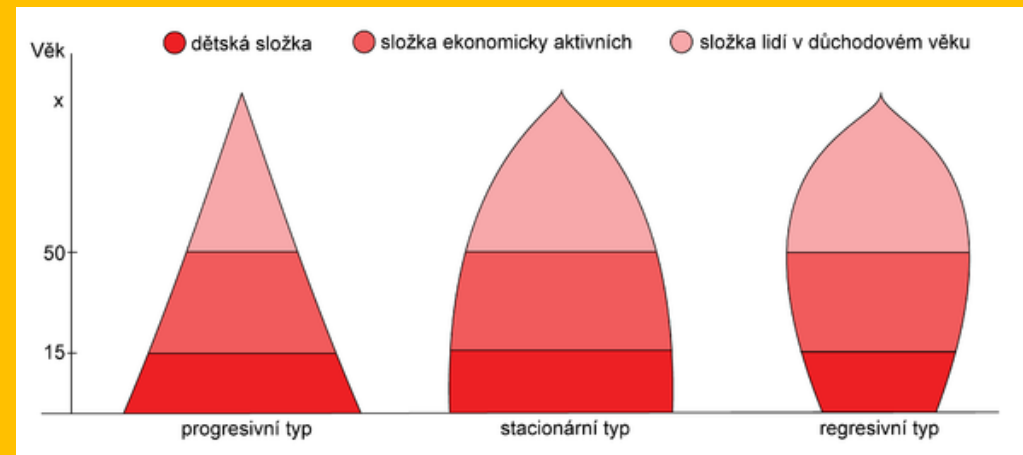
<https://www.mesec.cz/kalkulacky/odchod-do-duchodu/>

Tabulka č. 1: Důchodový věk EU

Důchodový věk ve státech EU		
Země	Muži	Ženy
Česká republika	bez horního limitu	bez horního limitu
Německo	65-67	65-67
Irsko	65-66	65-66
Švédsko	61-67	61-67
Belgie	65	65
Dánsko	65	65
Finsko	65	65
Chorvatsko	65	60-65
Itálie	65	60
Kypr	65	65
Lucembursko	65	65
Nizozemsko	65	65
Polsko	65	60
Portugalsko	65	65
Rakousko	65	60
Řecko	65	61
Španělsko	65	65
Velká Británie	65	60
Rumunsko	64	59
Bulharsko	63	60
Estonsko	63	61
Slovinsko	63	61
Litva	62,5	60
Lotyšsko	62	62
Slovensko	62	62
Maďarsko	62	62
Malta	61	60
Francie	60	60

Zdroj: www.tvnova.cz

Věková pyramida

- Nejčastěji používaný způsob interpretace věkové struktury obyvatelstva.
- Podstatou věkové pyramidy jsou dva spojené grafy – histogramy četnosti mužů (levá část grafu) a žen (pravá část grafu).
- Na horizontální ose se zobrazuje počet obyvatel a na vertikální věkové kategorie.
- Obvykle se sestavuje pro jednotlivé věkové ročníky obyvatelstva nebo pro pětileté věkové kategorie.
- Mohou nabývat různých tvarů.
 1. **Progresivní typ** s výraznou převahou dětské složky (okolo 40%), projevuje širokou základnou pyramidy a předpokládá se rozšířená reprodukce obyvatelstva. Každý další ročník je početnější.
 2. **Stacionární typ**, kde podíly dětské a postreprodukční složky jsou vyrovnány.
 3. **Regresivní typ**, kde složka postreprodukční (okolo 30 %) výrazně převažuje nad zastoupením složky dětské. Pyramida má zúženou základnu, která je důsledkem zmenšování počtu narozených.

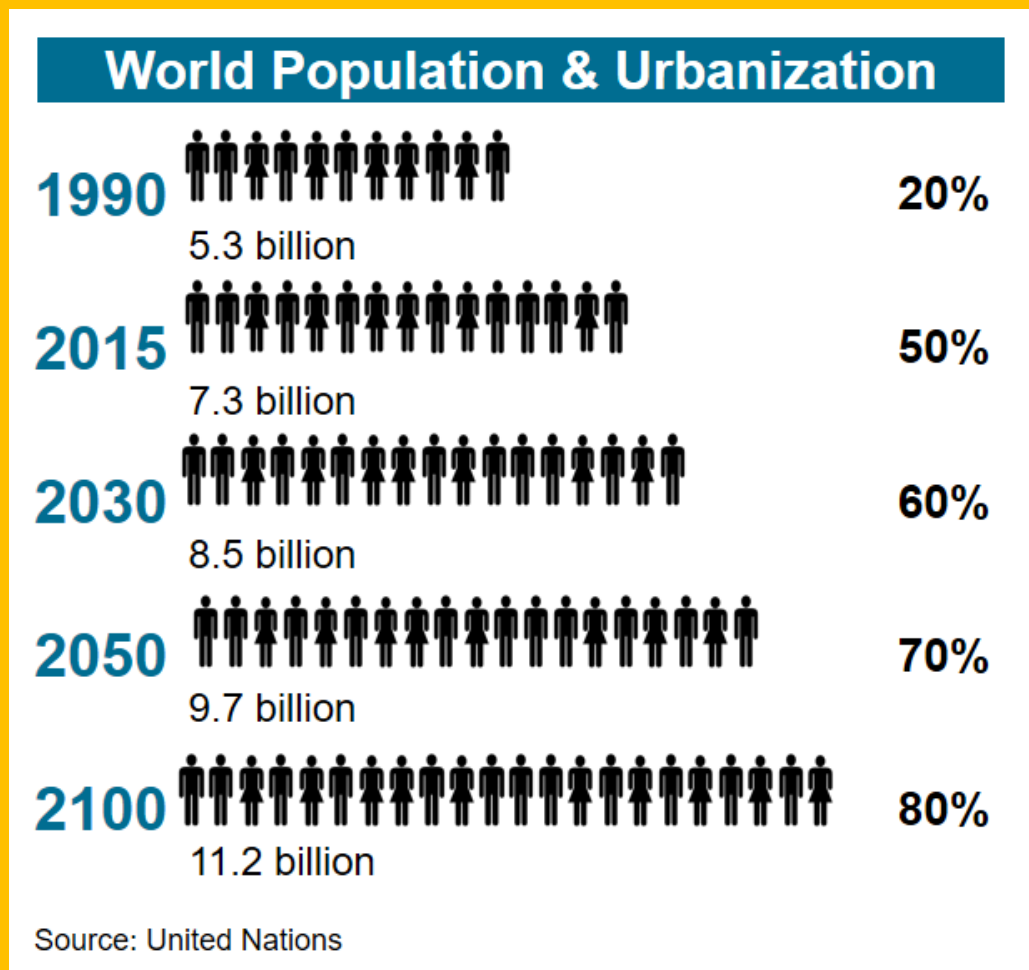
K zamyšlení/diskuze/prognózy

- Přelidnění
- Migrace/imigrace (ekon., nábož., polit.)
- Ženy vs. muži
- Bohatí vs. Chudí
- Konzumní způsob života (západo-evropský svět vs. jižní Asie, východní Asie)
- Počet obyvatel 2050: 10 miliard?

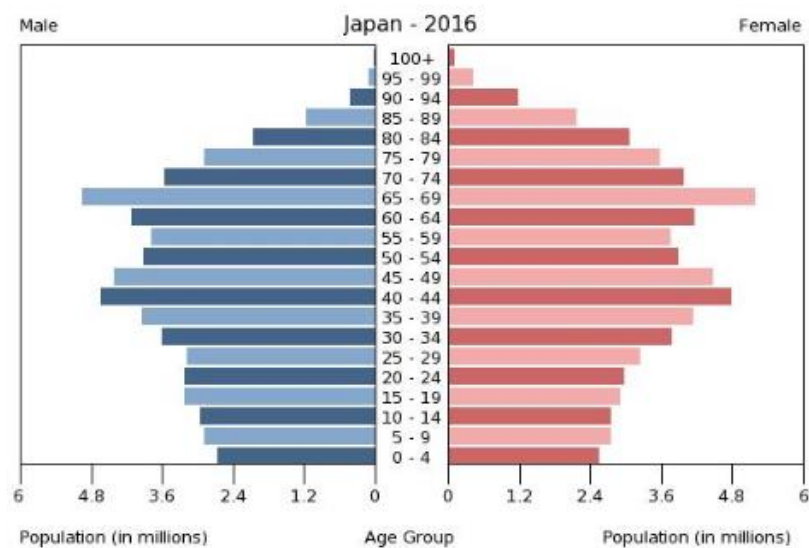
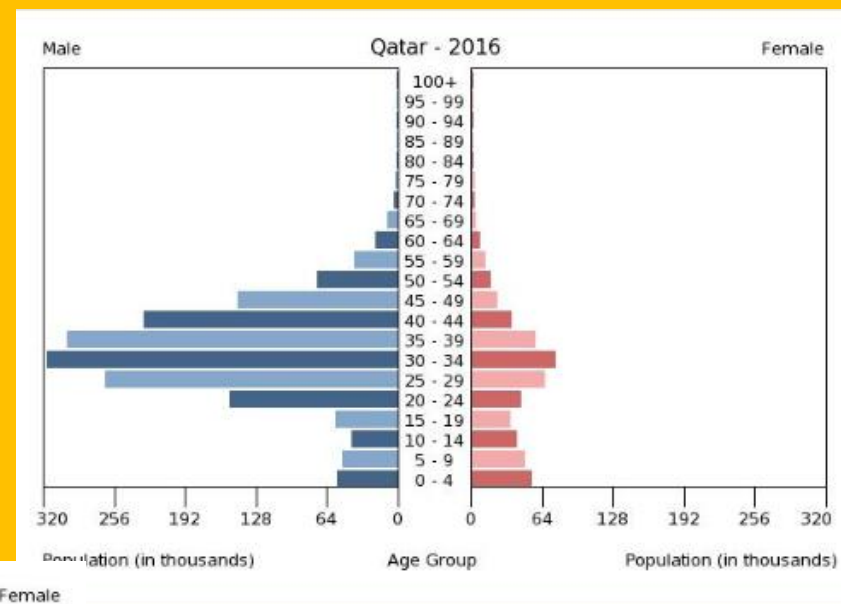
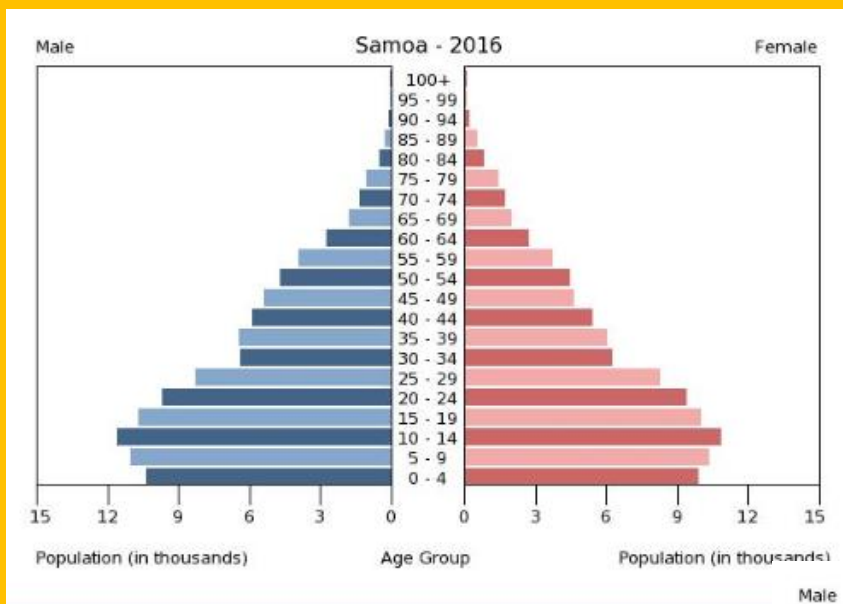
Doporučuji:

- kniha – Kam kráčíš Ameriko? (2005, Huntington)
- film – Krvavý diamant, Hotel Rwanda, PK (Aamir Khan)

Světová populace 1990 - 2100

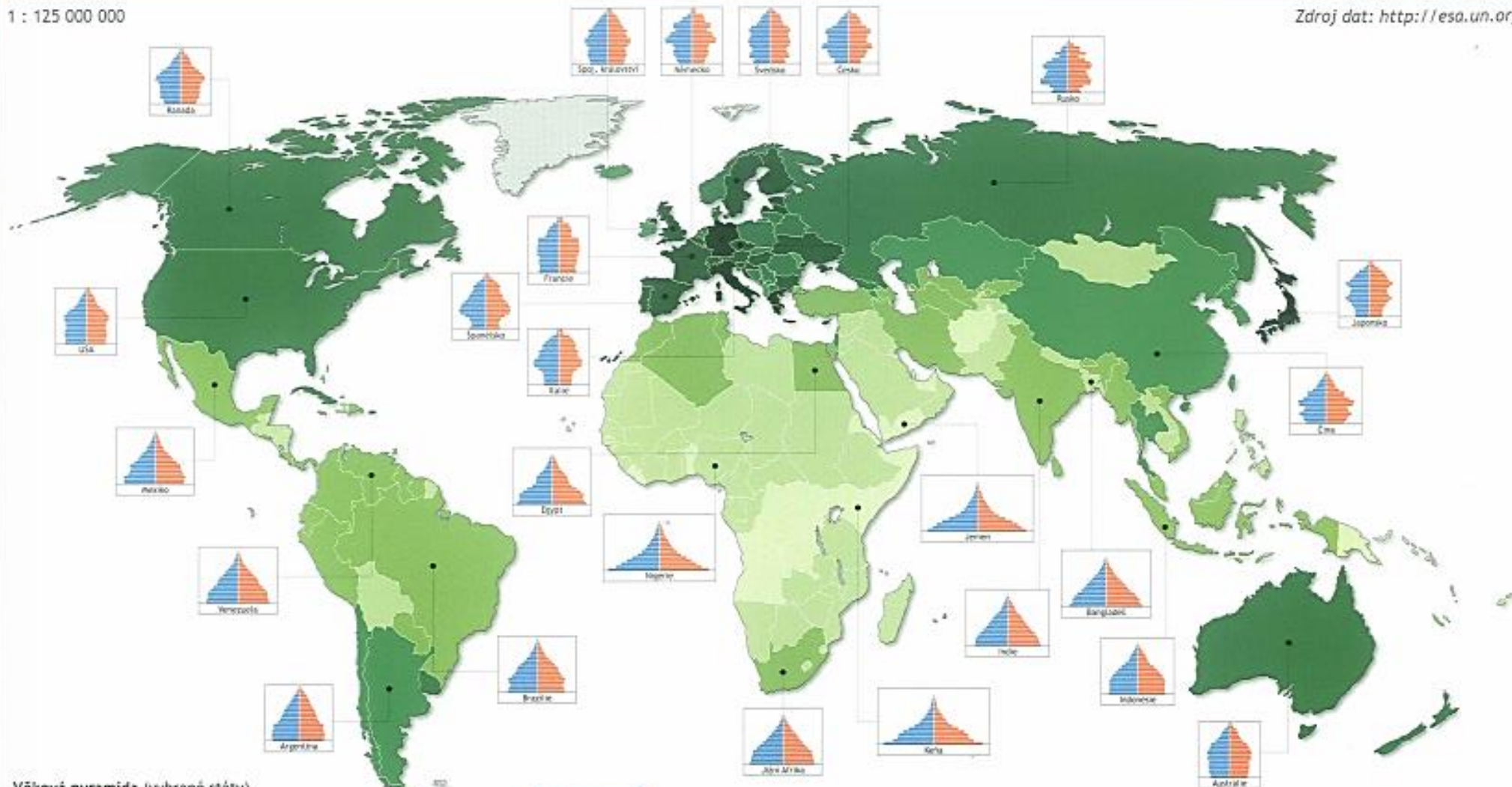
Věkové pyramidy států světa

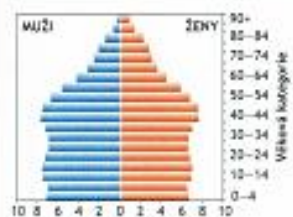
INDEX STÁŘÍ

1 : 125 000 000

Zdroj dat: <http://esa.un.org>

Věková pyramida (vybrané státy)

Podíl věkové kategorie na celkovém počtu obyvatelstva (v %)

LEGENDA

Index stáří

Poznámka:
Index stáří vyjadřuje počet osob ve věku 65 a více let (poproduktivní složka obyvatelstva) na 100 osob ve věku 0–19 let (předproduktivní složka obyvatelstva).

Státy s nejnižší hodnotou indexu stáří

1. Libérie	3,8
2. Afghánistán	3,8
3. Jemen	4,0
4. Uganda	4,1
5. Angola	4,2

Státy s nejvyšší hodnotou indexu stáří

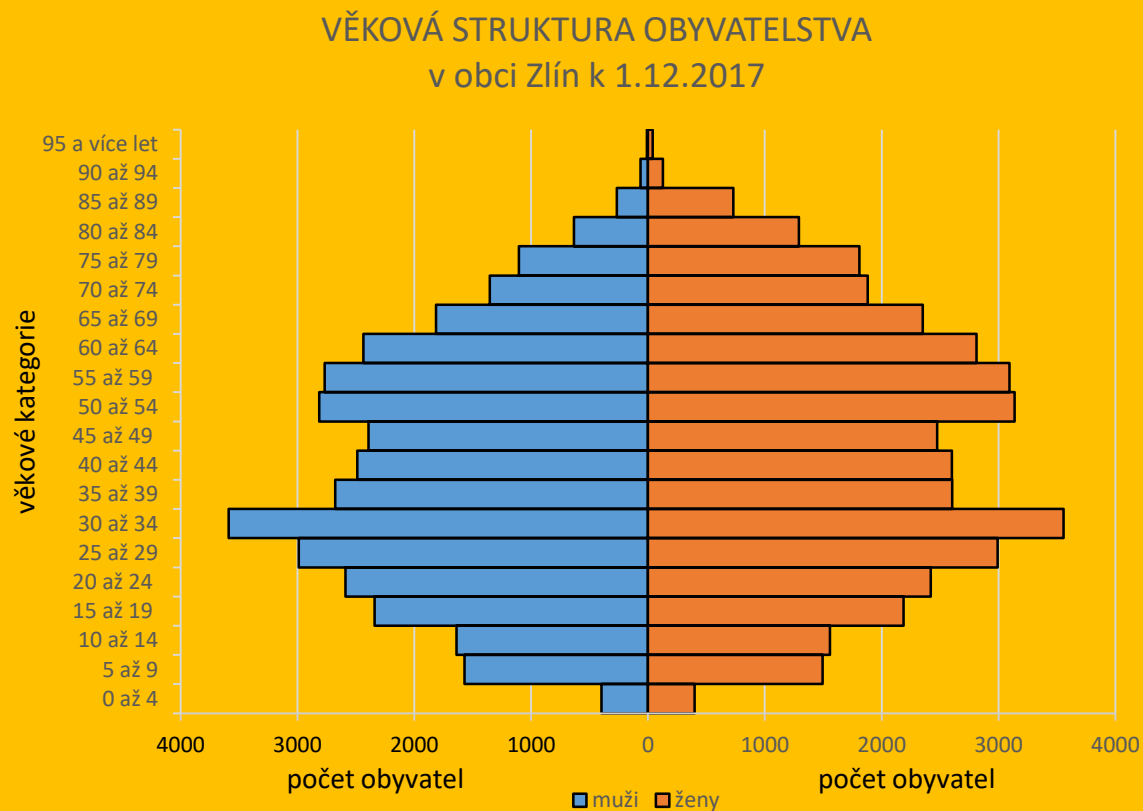
1. Itálie	104,9
2. Japonsko	103,8
3. Německo	92,8
4. Řecko	92,7
5. Španělsko	85,1

Zadání:

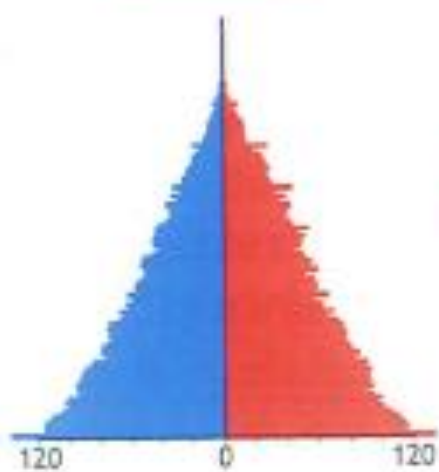
a) Za svoji obec vyhledejte data, vytvořte věkovou pyramidu, komentujte.

– 5leté věkové kategorie

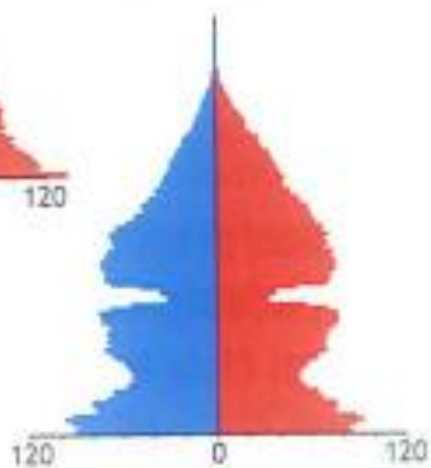
- ukázka:

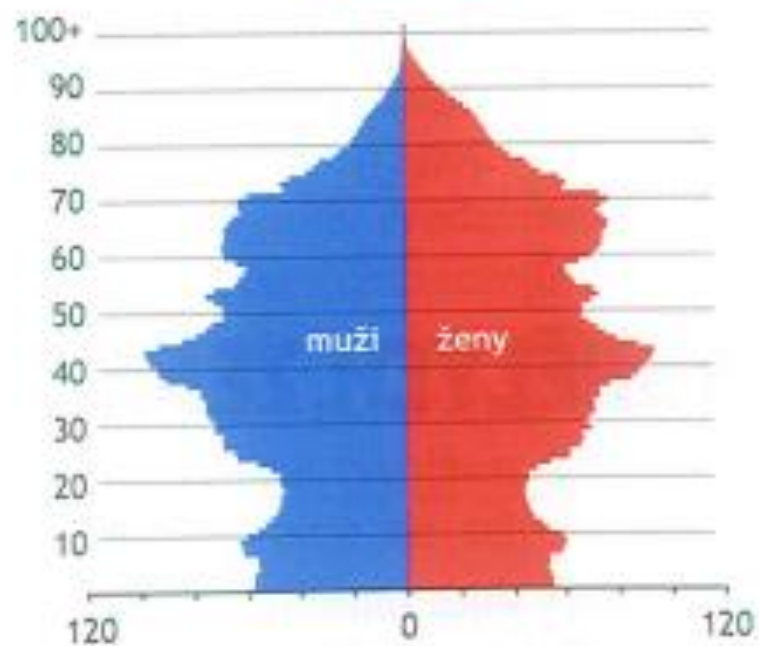
rok 1900

rok 1950

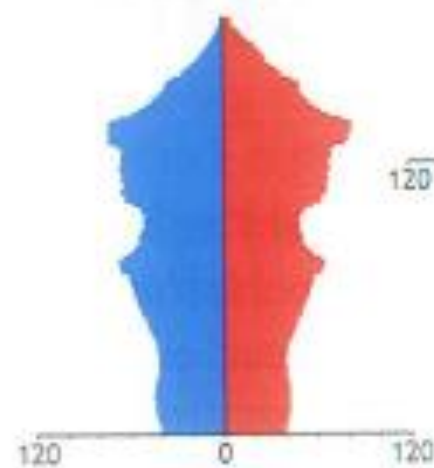

rok 2017

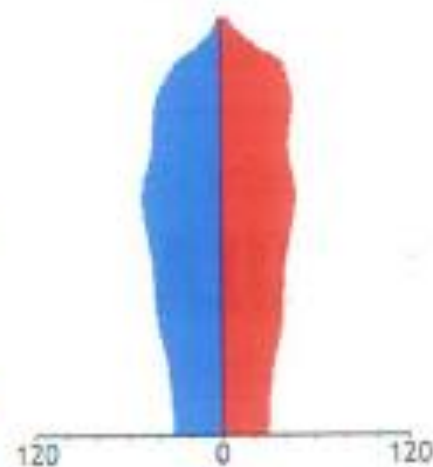

Zdroje dat:
Školní atlas dnešního Česka, Terra, 2015
<https://www.czso.cz>

rok 2050

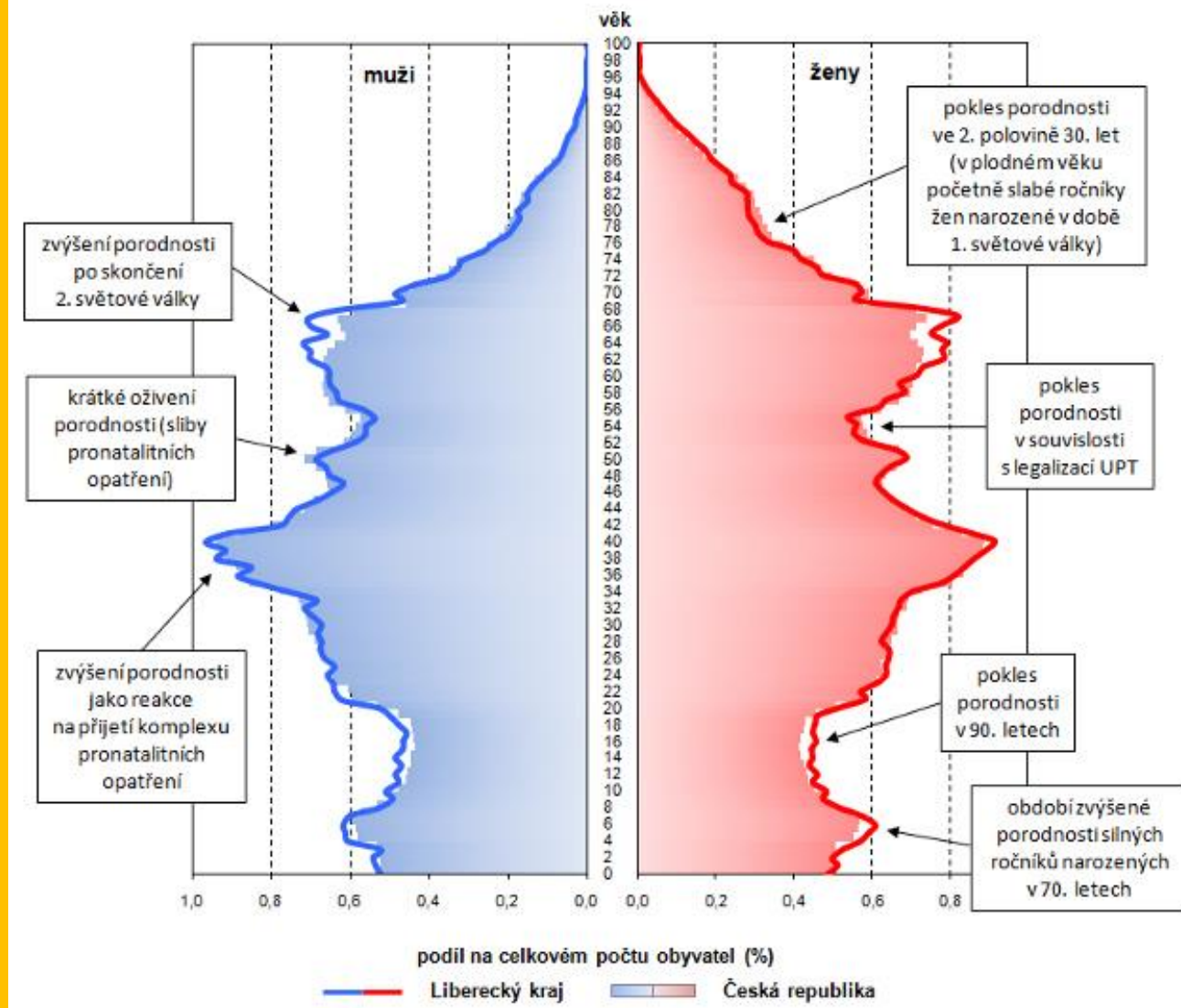
rok 2100

Do souvislostí

- 1.světová válka (1914-1918)
- Světová hospodářská krize 30.let 20.století
- Konec 2.světové války
- Převzetí moci komunisty (1948)
- Okupace (1968)
- Propopulační opatření v 70.letech
- Změna politického režimu, sametová revoluce 1989
- Přelom tisíciletí
-

Věkové složení obyvatelstva Libereckého kraje a České republiky k 31. 12. 2014

Zadání:

b) Na základě dat z CIA si zvolte libovolný stát světa dle počátečního písmene příjmení nebo jména.

- vyhledejte nebo vytvořte věkovou pyramidu daného státu, určete typ pyramidy.
- zmapujte historii dané země za uplynulých sta let
- vyberte nejdůležitější historické události, které podle vás nejvíce ovlivnily populaci dané země
- dokumentujte působení daných faktorů na tvaru věkové pyramidy
- diskutujte důvody, které mohly vést k tomu, proč se dané historické změny do věkové pyramidy promítly nebo nepromítly

Příklad zdrojů dat:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

www.populationpyramid.net

<https://population.un.org/wpp/>

Zadání:

C) Napiš krátké zamyšlení směrem do budoucna (min. 5 řádků – max. 10 řádků) nad jedním z těchto tématům:

- ❖ věková pyramida ČR
- ❖ multikulturalismus
- ❖ islamizace
- ❖ konzumní způsob života
- ❖ důchodci
- ❖ krize mužů
- ❖ přelidnění

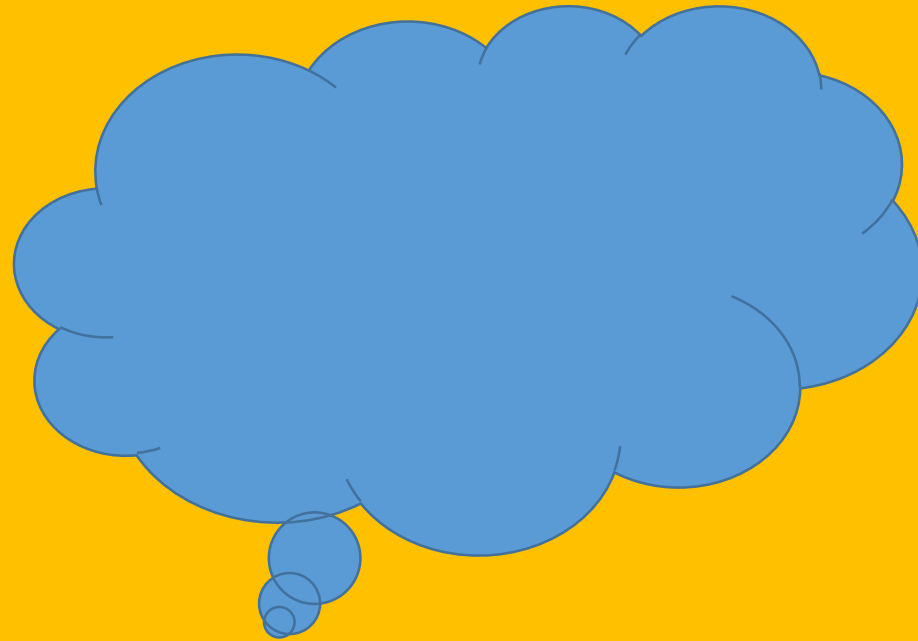
Příklady charakteristik:

- Populace rozvojových zemí
- Populace vyspělých zemí
- Vysoký podíl dětské složky
- Dětská složka populace převyšuje reprodukční složku
- Prostá reprodukce obyvatel
- Nízká naděje dožití
- Vyšší naděje dožití
- Rovnováha dětské a reprodukční složky
- Demografické stárnutí populace
- Nejméně čítná dětská složka populace
- Úbytek počtu obyvatel v budoucnu
- Druhý demografický přechod

Termín odevzdání

- PO: 16.11.2020
- ČT: 19.11.2020

Otázky, komentáře, diskuze

Děkuji Vám za pozornost